

ประเด็นข้อมูลจุดเด่นของ ศพก.ดีเด่น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

1. ประวัติและความเป็นมา

1.1 ประวัติของเกษตรกรต้นแบบ

ชื่อ - สกุล นางอรุณีย์ วังเหนือ ประธาน ศพก. อำเภอเมืองเลย
อายุ 52 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน 523 บ้านกำเนิดเพชร หมู่ที่ 11 ตำบลเมือง
อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

1.2 ประวัติ ศพก.

ปี 2547 เริ่มต้นการทำสวนยาง เพราะในช่วงนั้นผลผลิตจากยางพารามีราคาสูง ทำให้เกษตรกร ในพื้นที่ส่วนใหญ่หันมาปลูกยางพารากันอย่างแพร่หลาย โดยปลูกแบบลองผิดลองถูกเนื่องจากยังขาดความรู้และเป็นพืชชนิดใหม่ในขณะนั้น ในพื้นที่ สปก.จำนวน 18 ไร่ ในระหว่างรอต้นยางพาราเจริญเติบโต ได้เริ่มเลี้ยงหมูหลุมเลี้ยงไก่เนื้อในพื้นที่ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในช่วงที่ยางพารายังไม่สามารถเก็บผลผลิตได้ และมีการปลูกกล้วยแซมในร่องยางพาราเพื่อให้เกิดรายได้ จนเมื่อปี 2554 สวนยางพาราให้ผลผลิต ซึ่งในขณะนั้น ราคาขายก้อนถ้วย กิโลกรัมละ 80 บาท ทำให้รายได้ของครัวเรือนเพียงพอต่อการดำรงชีพไม่ต้องประกอบอาชีพอื่นๆ ต่อมาราคายางพาราตกต่ำ เหลือกิโลกรัมละ 20 บาท ทำให้รายได้ของครัวเรือนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงมีความต้องการประกอบอาชีพเสริมและได้มีโอกาสเข้าร่วมอบรมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ตามแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร จัดขึ้นโดยสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเลย และได้ไปศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ จึงได้เริ่ม ปลูกต้นเตย กล้วย ไม้เลื้อย ผักเหียง ต้นชะพลู ไก่ไข่ ไก่บ้าน เป็นต้น ทำให้มีผลผลิตขายทุกวัน มีรายได้ประจำเพียงพอต่อการดำรงชีพ

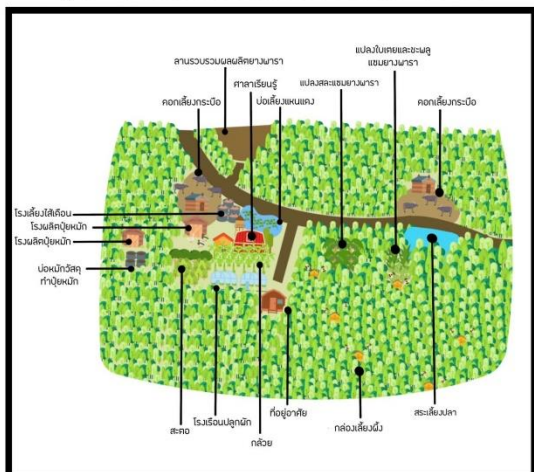
1.3 สถานการณ์ปัจจุบัน

1.3.1 หลักสูตร

1. การปลูกพืชแซมยางพาราและกิจกรรมเสริมในสวนยางพารา
2. การทำการเกษตรแบบผสมผสาน
3. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
4. การจัดทำบัญชีครัวเรือน
5. การผลิตปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์

1.3.2 แปลงเรียนรู้

แผนผังศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองเลย
หมู่ 11 บ้านกำเนิดเพชร ตำบลเมือง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

1.3.3 ฐานเรียนรู้

- 1) การจัดทำบัญชีครัวเรือน
- 2) การเลี้ยงปลาในบ่อ
- 3) การปลูกพืชแซมยางพารา โดยเน้นการพิจารณาความเหมาะสม ขั้นตอนการดูแลรักษาพืช
- 4) การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์
- 5) การทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- 6) การเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ กระบือ เลี้ยงไก่พื้นเมือง เป็ดและการเลี้ยงผึ้ง
- 7) การลดต้นทุนการผลิต โดยการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
- 8) การเลี้ยงไส้เดือน
- 9) การทำปุ๋ยพืชสด

2. ความสำเร็จตามเป้าหมายของ ศพก.

2.1 ประสบความสำเร็จด้านใดบ้าง

ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี 2542 และการพัฒนาตนเองด้วยการหาความรู้ และการเข้ารับการฝึกอบรมของหน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อศึกษาหาความรู้อยู่เสมอพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.2 การบริหารจัดการ ศพก. อย่างไร

มีการปลูกพืชแซมยางพาราเพื่อเสริมรายได้จากการทำสวนยางพารา เพื่อให้เกิดรายได้ รายสัปดาห์ รายเดือนและรายปี อีกทั้งเป็นการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ ศาลาเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลประจำศูนย์เรียนรู้ มีแปลงเรียนรู้ มีการจัดการแปลงที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวอย่าง สาธิตและฝึกปฏิบัติ มีความหลากหลายของแปลงเรียนรู้

3. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

- ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน

เป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีความหลากหลาย มีกิจกรรมที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา มีการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การใช้สารชีวภัณฑ์มาใช้ป้องกันกำจัดโรคและแมลงในพื้นที่ทางเกษตร การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนนำแนวทางการทำการเกษตรแบบยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ทำให้สามารถผลิตสินค้าทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิตของตนเอง สามารถแบบพึ่งพาตนเอง เพิ่มรายได้ให้ครัวเรือน และยังสามารถขยายผลให้ปัจจุบันเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

4. แผนการพัฒนา ศพก. ในอนาคต

- ได้วางแผนพัฒนา ศพก. ในอนาคตในเรื่องใด และนำมาดำเนินการในรูปแบบ/กิจกรรมใดบ้างอย่างไร

- 1) มีแนวคิดจะเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้หลากหลายขึ้น จากเดิมจำหน่ายในตลาดประชารัฐ ทุกวันพุธ เป็นมาจำหน่ายในตลาดเกษตรกรที่จำหน่ายในวันจันทร์และวันศุกร์
- 2) มีแนวคิดจะปลูกผักยกแคร่ โดยจะเป็นการปลูกผักแบบอินทรีย์ เพื่อจะได้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมกับพื้นที่
- 3) มีแนวคิดจะผลิตต้นกล้าผักคุณภาพจำหน่าย เนื่องจากมีความเชื่อมั่นว่าหากเริ่มต้นจากต้นกล้าที่มีคุณภาพและปลอดจากโรคและแมลงรบกวน ผลผลิตที่ได้ก็จะมีคุณภาพและปลอดภัยกับผู้บริโภคเช่นกัน
- 4) มีแนวคิดจะปลูกผักปลอดภัย เพื่อจะได้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและบุคคลทั่วไป
- 5) มีแนวคิดเพิ่มกิจกรรมการผลิตดินปลูก โดยจะเน้นวัตถุดิบที่เหลือใช้จากการทำการเกษตร ไม่ว่าจะ เป็นมูลกระบือหมัก เศษหญ้าหรือเศษฟางข้าวหมัก รำข้าวที่เหลือจากการสีข้าว ซึ่งวัตถุดิบทุกอย่างเป็นสิ่งที่มีภายในศูนย์เรียนรู้และเป็นการเพิ่มมูลค่าจากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาพกิจกรรม

